

žujícím bezpečnost nastupujících a vystupujících osob, železnice neručí však za příhody v dopravě bezvýjimečně, nýbrž jenom, když tu není důvodů sprostujících ji z ručení podle Šu 2 zákona. Prvním z těchto důvodů jest vyšší moc, totiž příhoda vzniklá mimo železniční provoz, když ani ona sama, ani její následky nemohou býti odvráceny opatřeními, jež by byly v rozumném poměru se zamýšleným výsledkem. Takovou vyšší mocí bylo utvoření se náledí na schodech vlaku vlivem povětrnosti za jízdy mezi dvěma sousedícími stanicemi. První soud míní sice, že tu nebylo technické nemožnosti, by nebezpečné náledí nebylo za jízdy odstraněno, pomyslná technická možnost není však ještě možností hospodářskou a právní, na nichž jediné záleží. Nelze si představit, jakým způsobem by mohlo býti se všech plošin stupátek vozů za jízdy vlaků odstraňováno náledí, aniž by tím byla ohrožena tělesná bezpečnost železničních zřízenců a dělníků mnohem více, než jest ohrožena bezpečnost cestujících, vystupujících ze stojícího vlaku po namrzlých schodech. Také výdaje spojené s takovým opatřením nebylo by patrně lze srovnati s hospodářskými možnostmi železničního provozu. Vnitřní železniční předpisy, jež jest možno pokládat za souhrn všech posavadních zkušeností nabytých při provozování železniční dopravy, nemají ustanovení, jehož by se první soud a žalobkyně mohly dovolávat. O tom, zda měla dráha povinnost schody očistiti nebo posypati při zastavení vlaku v O., netřeba uvažovati, poněvadž úraz žalobkyně se přihodil již před zastavením vlaku. I když by se tedy dovolatelce přisvědčilo v tom, že se odvolací soud neměl odchýliti ohledně sklouznutí od zjištění prvního soudu, a kdyby se mělo za to, že náledí přispělo k pádu a úrazu žalobkyně, nemůže býti dráha z tohoto důvodu činěna zodpovědnou za úraz žalobkyně. Utvoření se náledí bylo pro ni neodvratitelnou vyšší mocí.

Čís. 6473.

K nedostatku formy notářského spisu dlužno hleděti z úřadu.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 273/26.)

Žalobce domáhal se na své manželce zaplacení 5.000 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, maje za to, že vzhledem ke skutkovému přednesu žalobcovu šlo o zápůjčku mezi manželi, vyžadující formy notářského spisu, ku kteréžto náležitosti dlužno přihlédnouti z úřadu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud vykládá správně žalobcův přednes v první stolici, maje za to, že se žalobce domáhá žalobou vrácení zápůjčky 5.000 Kč, poskytnuté žalované. Jestli tomu tak, byl odvolací soud nejen oprávněn, nýbrž povinen, by z úřední moci hleděl k nedostatku notářského spisu.

Porušení předpisů § 1 zákona ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák., které jsou velícího rázu, platí všude a vždy a jsou odňaty libovůli stran (viz druhou větu §u 883 obč. zák.), má v zápětí absolutní neplatnost smlouvy. (Viz Dr. Schey die Obligationsverhältnisse der österr. allgem. Privatrechtes 1890 I. sv. str. 89, Horaz Krasnopolski, Oesterr. Obligationenrecht 1910 str. 348 a rozh. býv. nejvyššího soudu ve Vídni Glaser-Unger N. F. č. 1252, 1790, 2429, 3357). Nejvyšší soud nemá příčiny uchýliti se od této ustálené judikatury bývalého nejvyššího soudu ve Vídni. Okolnost, že žalovaná v tomto případě v první stolici neuplatňovala nedostatku notářského spisu, nemá tedy významu.

Čís. 6474.

Pronajímatel není po skončeném nájmu povinen převzít pronajaté místnosti, nájemníkem úplně nevyklizené. Přenechal-li nájemník najaté místnosti podnájemníku, jde na vrub nájemníka, zdráhá-li se podnájemník vzhledem k ochraně nájemců místnosti vykliditi. Žalobu nájemníka proti pronajímateli o zpětvzetí nájemního předmětu jest, nedostál-li nájemník dosud své povinnosti, vykliditi podnájemníka, pro tentokráte zamítnouti.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 312/26.)

Československý erár najal od obce H. nemovitosti pro státní hřebčinec a dal část jich do podnájmu hostinskému Janu K-ovi. Od obce H. nabyta nemovitostí žalovaná společnost, již dal československý erár výpověď ku dni 30. září 1925, proti níž žalovaná nepodala námitek. Ježto se zdráhala žalovaná převzít pronajaté nemovitosti proto, že nebyl z nich dosud vyklizen podnájemník Jan K-a, žaloval ji československý erár o převzetí pronajatých nemovitostí. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatelka vidí nesprávnost názoru prvního soudu v tom, že bylo žalobě vyhověno. Žalobce prý nevyklidil najatých objektů úplně, nevystěhovav podnájemníka, a proto prý není žalovaná strana povinna pronajaté objekty převzít, dokud podnájemník není vystěhován, břemeno vyklizení podnájemníka nemůže prý býti uloženo žalované straně. Ale neprávem. První soud připustil důkaz spisy, dle nichž vojenská správa požádala okresní soud o svolení k výpovědi Jana K-a dne 16. července 1925 a bylo této žádosti usnesením okresního soudu dne 19. září 1925 vyhověno. Usnesení to doručeno bylo podnájemníkovi dne 23. září 1925, který byl vyzván, vykliditi najaté místnosti do 30. září 1925. Před 30. zářím 1925 a před právní mocí tohoto usnesení, jež pak nahrazuje dle §u 4 (5) zákona čís. 48/25 výpověď, která nastala až dne 2. října 1925, nebyla žalující strana ani oprávněna podnájemníka exekučně vykliditi (§ 568 c. ř. s.). A dne 30. září 1925 byla již žaloba podána. Avšak právě ze spisů těchto jest zjevno, že žalující strana učinila vše, co bylo v její moci, by podnájemník včas byl vy-